

VEILEDNING OM VURDERING AV UTDANNINGSFAGLIG KOMPETANSE – FØRSTEAMANUENSIS

Til grunn for denne veilederen ligger [Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger](#) og [Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse](#), vedtatt av UiBs styre 29. august 2019, med forankring i nasjonal [forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#). Reglene for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse gjelder ved søknad om ansettelse og ved søknad om opprykk.

I søknadsprosessen inngår **bedømming** av hvorvidt søkere oppfyller krav til utdanningsfaglig basiskompetanse, **ikke rangering** etter dette kravet.

Med referanser til egen universitets- og høyskolepedagogisk utdanning, av et omfang på minimum 200 timer¹, og egen erfaring fra undervisning og veiledning, skal søkere dokumentere:

- **Grunnleggende ferdigheter** innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning
- **Evne til å reflektere over egen rolle**, samt diskutere og begrunne egne valg i planlegging, gjennomføring og utvikling av undervisning og veiledning

1. Hovedkriterier

Søkernes utdanningsfaglige kvalifikasjoner skal bli vurdert i tråd med fire hovedkriterier:

1. Fokus på studentenes læring
2. En klar utvikling over tid
3. En forskende tilnærming
4. Samarbeid om undervisning og utviklingsarbeid

Kriteriene reflekterer en vitenskapelig tilnærming til undervisning og læring, på engelsk omtalt som «scholarship of teaching and learning» og forkortet til «SoTL». SoTL, som idé og praksis, forutsetter at de samme kvalitetskriteriene gjelder i utdanningsfaglig virksomhet og i forskning: Bredde, dybde, originalitet, kreativitet, metodisk klarhet og nyansert forståelse.

2. Aktuelle forventninger og eksempler

Utdanning ved UiB er i hovedsak organisert i studieprogram og emner, på ulike nivå og med ulikt omfang. Alle emner har to felles kjennetegn, de er omfattet av formell vurdering og omfang er angitt i antall studiepoeng. For studieprogram og emner er det fastsatt læringsutbytte i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Fra søkere til stilling som førsteamanuensis, er det rimelig å forvente at de

- kan utforme emnebeskrivelser og planlegge vurdering, læring og undervisning i et emne, med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet
- gjennomfører forskningsbasert undervisning og veiledning, individuelt og i samarbeid med kolleger, på måter som fremmer studenters læring og progresjon
- mestrer de mest vanlige undervisningsformer og virkemidler innenfor sitt fagfelt, eventuelt også et utvidet repertoar, kan bruke og variere disse i møte med sammensatte studentgrupper og i ulike situasjoner
- bruker digitale verktøy og digitale læringsressurser på en relevant og læringsfremmende måte
- tar informert hensyn til normer for inkludering, mangfold og universell utforming
- behersker de mest vanlige vurderings- og prøveformer innenfor sitt fagfelt, eventuelt også et utvidet repertoar, og har utviklet forståelse for hvordan disse fremmer og måler læringsutbyttet som er fastsatt
- bidrar til utvikling av emner og studieprogram
- Innhenter og bruker tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser

3. Grunnlag for bedømmelse

Utdanning er alltid forankret i spesifikke fag- og kunnskapsmiljø. Faglig egenart er retningsgivende for valg av vurderingsformer, læringsaktiviteter og undervisningsformer. Fakultetene kan derfor ha utfyllende regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse innenfor sine fagområder.

Uavhengig av faglig forankring, gjelder følgende krav og prinsipper ved hele UiB:

- Utdanningsfaglig kompetanse dokumenteres gjennom en **utdanningsfaglig mappe** bestående av a) *oversikt* over søkerens praktiske erfaring og kompetanse, b) *dokumentasjon* og c) et *kortfattet refleksjonsnotat*.

Refleksjonsnotatet på om lag to sider skal ta utgangspunkt i egen undervisningserfaring, og omhandle oppnådde resultater, utviklingsarbeid og kontinuerlig arbeid med kvalitetsutvikling. Refleksjon innebærer i denne sammenheng å kunne oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring, og artikulere tydelig hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag. Selvrefleksjon skal fortrinnsvis være **knyttet til kunnskap om studenters læring** i høyere utdanning. Mal for utdanningsfaglig mappe er vedlagt.

- De sakkyndige skal foreta en eksplisitt og **samlet kvalitativ vurdering** av den utdanningsfaglige kompetansen til hver enkelt søker, og dokumentere at bedømmelsen er konsistent og sammenlignbar for samtlige søkere.

Der søker til førsteamanuensisstilling ikke kan dokumentere tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse, skal bedømmelseskomiteen beskrive hva som gjenstår. Sjekkliste for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse er vedlagt.

ⁱ Søkere som ikke oppfyller krav om universitets- og høyskolepedagogiske utdanning, i form av et eget program på minimum 200 timer, kan bli vurdert på grunnlag av kompetanse oppnådd gjennom relevante kurs og egen praktisk undervisning. Aktuelle søkere bør gjøre det klart at de ønsker slik vurdering, og være oppmerksomme at de kan bli bedt om å ettersende utfyllende informasjon.

Der hvor slik vurdering er aktuelt, er det opp til UiB å bedømme hvorvidt den kompetansen søkeren dokumenterer kan tilsvare kompetanse oppnådd gjennom et program på minimum 200 timer. For formålet skal bedømmelseskomiteen innhente en særskilt vurdering fra et universitetspedagogisk fagmiljø. Fakultetene fastsetter prosedyrer for innhenting av slike vurderinger ved ansettelse og opprykk i egne fagmiljø.

VEILEDER OM VURDERING AV UTDANNINGSFAGLIG KOMPETANSE – PROFESSOR

Til grunn for denne veilederen ligger [Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger](#) og [Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse](#), vedtatt av UiBs styre 29. august 2019, med forankring i nasjonal [forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#). Reglene for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse gjelder ved søknad om ansettelse og ved søknad om opprykk.

Med referanser til egen universitets- og høyskolepedagogisk utdanning, av et omfang på minimum 200 timerⁱ, videre faglig-pedagogisk utvikling og erfaring fra undervisning og veiledning, skal søkere dokumentere:

- **Solid kompetanse og erfaring** innen planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- **Vesentlige bidrag til systematisk utviklingsarbeid** knyttet til undervisning og veiledning
- **Bred erfaring fra veiledning**, fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
- **Innsats og samarbeid i eget fagmiljø** knyttet til arbeid med utdanningskvalitet

1. Hovedkriterier

Søkernes utdanningsfaglige kvalifikasjoner skal bli vurdert i tråd med fire hovedkriterier:

1. Fokus på studentenes læring
2. En klar utvikling over tid
3. En forskende tilnærming
4. Samarbeid om undervisning og utviklingsarbeid

Kriteriene reflekterer en vitenskapelig tilnærming til undervisning og læring, på engelsk omtalt som «scholarship of teaching and learning» og forkortet til «SoTL». SoTL, som idé og praksis, forutsetter at de samme kvalitetskriteriene gjelder i utdanningsfaglig virksomhet og i forskning: Bredde, dybde, originalitet, kreativitet, metodisk klarhet og nyansert forståelse.

2. Aktuelle forventninger og eksempler

Utdanning ved UiB er i hovedsak organisert i studieprogram og emner, på ulike nivå og med ulikt omfang. Alle emner har to felles kjennetegn, de er omfattet av formell vurdering og omfang er angitt i antall studiepoeng. For studieprogram og emner er det fastsatt læringsutbytte i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Fra søkere til stilling som professor, er det rimelig å forvente at de

- kan delta i utforming av studieplaner, og planlegge vurdering, læring og undervisning i et studieprogram med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for programmet
- kan lede faglig-pedagogisk utviklingsarbeid gjennom å introdusere nye perspektiv, skape nettverk og arbeide systematisk mot en utdanningsfaglig visjon
- prioriterer utdanningsledelse ved å engasjere seg i for eksempel programutvalg, utdanningsfaglig komitéarbeid eller organisering av konferanser og andre arrangement som belyser pedagogiske spørsmål
- mestrer forskningsbasert undervisning og veiledning, individuelt og i samarbeid med kolleger, forankret i oppdatert kunnskap om studenters læring og progresjon
- kan variere og tilpasse undervisningsformer innenfor eget fagfelt, i møte med sammensatte studentgrupper og i ulike situasjoner
- bruker digitale verktøy og digitale læringsressurser på en relevant og læringsfremmende måte
- tar informert hensyn til normer for inkludering, mangfold og universell utforming
- kan variere vurderings- og prøveformer innenfor eget fagfelt, og har erfaringsbasert kunnskap om hvordan disse fremmer og måler læringsutbyttet som er fastsatt
- innhenter og bruker sammensatte tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet for å styrke kvalitet i undervisning og utdanning

3. Grunnlag for bedømmelse

Utdanning er alltid forankret i spesifikke fag- og kunnskapsmiljø. Faglig egenart er retningsgivende for valg av vurderingsformer, læringsaktiviteter og undervisningsformer. Fakultetene kan derfor ha utfyllende regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse innenfor sine fagområder. Minstekrav knyttet til veiledningserfaring fastsettes av det enkelte fakultet, med utgangspunkt i fagtradisjoner, fagfeltets størrelse, tilgang på kandidater og standarder uttrykt i nasjonale retningslinjer.

Uavhengig av faglig forankring, gjelder følgende krav og prinsipper ved hele UiB:

- Utdanningsfaglig kompetanse dokumenteres gjennom en **utdanningsfaglig mappe** bestående av a) *oversikt* over søkerens praktiske erfaring og kompetanse, b) *dokumentasjon* og c) et *kortfattet refleksjonsnotat*.

Refleksjonsnotatet på om lag to sider skal ta utgangspunkt i egen undervisningserfaring, og omhandle oppnådde resultater, utviklingsarbeid og kontinuerlig arbeid med kvalitetsutvikling. Refleksjon innebærer i denne sammenheng å kunne oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring, og artikulere tydelig hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag. Selvrefleksjon skal fortrinnsvis være **knyttet til kunnskap om studenters læring** i høyere utdanning. Mal for utdanningsfaglig mappe er vedlagt.

- De sakkyndige skal foreta en eksplisitt og **samlet kvalitativ vurdering** av den utdanningsfaglige kompetansen til hver enkelt søker, og dokumentere at bedømmelsen er konsistent og sammenlignbar for samtlige søkere. Dersom en søker ikke oppfyller kompetansekravene, skal komitéen angi hva som mangler for at disse skal være oppfylt. Sjekkliste for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse er vedlagt.

ⁱ Søkere som ikke oppfyller krav om universitets- og høyskolepedagogiske utdanning, i form av et eget program på minimum 200 timer, kan bli vurdert på grunnlag av kompetanse oppnådd gjennom relevante kurs og egen praktisk undervisning. Aktuelle søkere bør gjøre det klart at de ønsker slik vurdering, og være oppmerksomme at de kan bli bedt om å ettersende utfyllende informasjon.

Det opp til UiB å bedømme hvorvidt den kompetansen søkeren dokumenterer kan tilsvare kompetanse oppnådd gjennom et program på minimum 200 timer. For formålet skal bedømmelseskommitéen innhente en særskilt vurdering fra et universitetspedagogisk fagmiljø. Fakultetene fastsetter prosedyrer for innhenting av slike vurderinger ved ansettelse og opptrykk i egne fagmiljø.

Utdanningsfaglig mappe for søkere til stilling som førsteamanuensis eller professor ved UiB - mal for dokumentasjon og refleksjon

1. Stilling og søknadsfrist

Aktuell stilling	
Søknadsfrist	

2. Personinformasjon

Navn	
Adresse	
Alder	
Telefon	
Mobil	
E-postadresse	
Nettside	
Kompetansenivå (nåværende stilling)	
Fagområde eller profesjon	
Nåværende undervisnings- og veiledningsansvar	

3. Utdanning og relevant erfaring

3.1 Utdanning i universitets- og høgskolepedagogikk

Type utdanning/kurs	Tidsrom	Institusjon
Formell utdanning i universitetspedagogikk eller tilsvarende		
Opplæring i veiledning		
Andre typer opplæring eller formell kompetanse innen undervisning og veiledning, f.eks. utdanningsledelse, bruk av IKT i læring		

3.2 Undervisningserfaring

Nivå	Nivå- emne- program	Omfang	Når	Rolle	Institusjon
Erfaring med undervisning i høyere utdanning					
Erfaring med undervisning i andre sammenhenger					

3.3 Bredde og variasjon i utdanningsfaglig kompetanse

Type*	Omfang	Målgruppe	Når	Rolle	Institusjon

*Eksempler: Undervisning for ulike studentgrupper, varierte undervisnings- og vurderingsformer, utredningsarbeid, kursvirksomhet, læremiddel, utviklingsarbeid, omvendt klasserom

Beskriv noen sentrale utviklingstrekk i undervisningen din. Hva har du lært om undervisning, og hvordan har du implementert dette i din undervisningspraksis? Hva er dine sterke områder som underviser?

3.4 Veiledningserfaring

3.4.1 Veiledning ph.d.-kandidater

Navn ph.d.-student	Universitet	Disputasdato/ fullføringsdato	Hovedveileder (sett X)	Biveileder (sett X)

3.4.2 Veiledning masterstudenter

År	Antall masterstudenter	Universitet

3.4.3 Veiledning bachelorstudenter

År	Antall bachelorstudenter	Universitet

Beskriv, med eksempler, din tilnærming til eller strategier for veiledning av doktorgradsstipendiater, masterstudenter og/eller bachelorstudenter.

4. Utviklingsarbeid, samarbeid og utdanningsledelse

– påkrevd å dokumentere for søkere til professorstillinger, kan dokumenteres av alle søkere

4.1 Faglig-pedagogisk utviklingsarbeid

Utviklingserfaring*	Nivå- emne- program	Omfang	Når	Rolle	Institusjon

*Eksempler: arbeid med studietilbud, studieprogrammer, emnegrupper, kvalitetsarbeid, evalueringer og utredninger ved egen eller andre institusjoner, utprøving av ulike former for læremidler, inkludert digitale læringsressurser

4.2 Erfaringsdeling om undervisning og veiledning innen fagfeltet

Type*	Omfang	Når	Rolle	Institusjon

*Eksempler: Presentasjoner, konferanser, studieturer med pedagogisk relevans, deltakelse i aktuelle nettverk og ressursgrupper

4.3 Administrasjon og ledelse av utdanning

Administrasjon og ledelse av utdanning*	Omfang	Når	Rolle	Institusjon

*Eksempler: Erfaring som undervisningsleder, deltakelse i programråd, andre utvalg knyttet til utdanning, emneansvar

4.4 Utvikling av læringsressurser

Ressurs*	Publiseringskanal	Når	Omfang	Språk

*Eksempler: Kompendier, lærebøker, digitale læringsressurser, fleksible undervisningsopplegg, utviklet på selvstendig grunnlag eller i samarbeid med andre

Beskriv hvordan og på hvilke måter dette arbeidet har påvirket deg som underviser, og hvordan det har påvirket dine fagfeller eller kolleger i undervisningsfellesskap du har vært en del av (f.eks. ved et institutt, en institusjon eller innenfor et fagfelt.).

5. Refleksjonsnotat

Søkere skal skrive et *kortfattet refleksjonsnotat*.

Omfang: Om lag 2 sider

Innretting: Refleksjonsnotatet skal ta utgangspunkt i egen undervisningserfaring og omhandle oppnådde resultater, utviklingsarbeid og kontinuerlig arbeid med kvalitetsutvikling.

6. Dokumentasjon

- Vitnemål, kursbevis, kilder som dokumenterer og underbygger innholdet som er gjort rede for i utdanningsfaglig mappe, inkludert refleksjonsnotat
- Denne delen av mappen skal innledes med en egen innholdsfortegnelse og struktureres i tråd med innholdsfortegnelsen

Sjekkliste for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse

1. Navn og tittel

Søkers navn:

Søkers nåværende tittel:

2. Om utdanningsfaglig mappe

- Søknaden inneholder utdanningsfaglig mappe (kryss av): JA ☐ NEI ☐
- Søkeren dokumenterer universitets- og høgskolepedagogisk utdanning på minimum 200 timer, eller tilsvarende (kryss av): JA ☐ NEI ☐

3. Samlet kvalitativ vurdering

Sammenfattet vurdering av søkerens utdanningsfaglige kompetanse, med utgangspunkt i delvurderingene som er gjort i skjemaet nedenfor og presiseringene i veileder og mal for utdanningsfaglig mappe:

4. Vurdering av på hvilket nivå søkeren oppfyller hovedkriteriene

Hovedkriterier, som angir ***hva som skal bli vurdert***, fremgår av venstre kolonne.

De andre kolonnene angir ***nivå for hvordan kriteriene er oppfylt*** i søkerens utdanningsfaglige mappe.

	GJELDER SØKERE TIL FØRSTEAMANUENSISSTILLINGER			GJELDER SØKERE TIL PROFESSORSTILLINGER		
	Kriteriet ikke oppfylt: Søkeren evner ikke å oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring.	Kriteriet oppfylt: Søkeren kan oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring, og artikulere hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag.	Kriteriet utmerket oppfylt: Søkeren kan oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring, og artikulere tydelig hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag.	Kriteriet ikke oppfylt: Søkeren evner i liten grad å oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring.	Kriteriet oppfylt: Søkeren kan oppsummere og kritisk evaluere egen erfaring, og artikulere tydelig hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag.	Kriteriet utmerket oppfylt: Søkeren kan oppsummere og kritisk evaluere bredde, dybde og variasjon i egen erfaring, og artikulere tydelig hvordan egne valg er informert av et aktuelt kunnskapsgrunnlag.
Fokus på studentenes læring						
En klar utvikling over tid						
En forskende tilnærming						
Samarbeid om undervisning og utviklingsarbeid						